

CRNA GORA
AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

FINANSIJSKI PLAN
AGENCIJE ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
ZA 2017. GODINU

Podgorica, novembar 2016. godine

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

JOSIPA BROZA TITA BB
81000 PODGORICA, CRNA GORA
www.caa.me

TEL: +382 20 625 507
FAX: +382 20 625 517
E-MAIL: acv@caa.me

UVOD

Polazne osnove i pravni osnov za izradu Finansijskog plana Agencije za civilno vazduhoplovstvo za 2017. godinu predstavlja Zakon o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12), koji je stupio na snagu 16. juna 2012. godine. Odredbom člana 10 stav 2 navedenog zakona propisano je da Finansijski plan Agencije, godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj Agencije usvaja Vlada, na predlog Savjeta.

Finansijski plan Agencije za civilno vazduhoplovstvo za 2017. godinu sadrži pregled planiranih prihoda i rashoda za 2017. godinu i baziran je na pokazateljima poslovanja u 2016. godini i očekivanim prihodima i rashodima u 2017. godini.

Planirani prihodi i rashodi u funkciji su ostvarivanja godišnjeg programa rada i razvoja Agencije za civilno vazduhoplovstvo. Imajući u vidu da je vazdušni saobraćaj jedan od esencijalnih elemenata ekonomskih i društvenih aktivnosti države, Agencija kroz svoju nadležnost treba da obezbijedi razvoj i unapređenje ove oblasti.

U tom smislu odredbom člana 6 Zakona o vazdušnom saobraćaju propisana je nadležnost Agencije, koja je u odnosu na raniju zakonom propisanu djelatnost Agencije, značajno proširena. Najznačajnija novina propisana zakonom je prenošenje javnih ovlašćenja Agenciji u pogledu vršenja inspeksijskog nadzora i donošenja akata u skladu sa zakonom i akata radi sprovođenja ECAA sporazuma, drugih zaključenih međunarodnih ugovora, međunarodnih standarda i preporučene prakse iz oblasti civilnog vazduhoplovstva, a naročito standarda, procedura i preporučene prakse ICAO-a, ECAC-a, EASA-e i EUROCONTROL-a, koji se, uz prethodnu saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, objavljuju u "Službenom listu Crne Gore".

I Planirani prihodi Agencije će se ostvariti kroz izvore finansiranja utvrđene članom 13 stav 1 Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Službeni list CG", broj 30/12), kojim je propisano da se sredstva za rad Agencije obezbjeđuju iz:

- 1) naknada za izdavanje licenci, certifikata, uvjerenja, potvrda, dozvola i godišnjih naknada, u skladu sa ovim zakonom
- 2) dijela rutne i terminalne naknade iz člana 112 stav 5 ovog zakona;
- 3) dijela naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju;
- 4) dijela naknade koju plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku;
- 5) drugih izvora u skladu sa zakonom.

II Planirani rashodi utvrđeni su na osnovu ostvarenih rashoda u tekućoj godini kao i realno očekivanih rashoda u 2017. godini. Realno očekivani rashodi su po pojedinim stavkama uvećani u odnosu na prethodnu godinu u skladu sa zahtjevima realizacije zakonskih ovlaštenja Agencije i realizacije programa rada Agencije za narednu godinu:

- 1) Bruto zarade zaposlenih;
- 2) Ostala primanja i naknade;
- 3) Službena putovanja;
- 4) Rashodi za energiju
- 5) Rashodi za materijal i usluge;
- 6) Troškovi održavanja osnovnih sredstava;
- 7) Ostali poslovni rashodi;
- 8) Amortizacija;

1. PLAN PRIHODA

Plan prihoda Agencije za 2017. godinu utvrđen je shodno članu 13 stav 1 Zakona o vazдушnom saobraćaju, gdje su utvrđeni izvori finansiranja Agencije i načina obračuna pojedinih naknada.

- rutne naknade;
- terminalne naknade;
- naknada za izdavanje licenci, certifikata, uvjerenja, potvrda, dozvola i godišnjih naknada, u skladu sa ovim zakonom
- naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazдушnom saobraćaju;
- naknade koju plaćaju putnici u civilnom vazдушnom saobraćaju u odlasku;
- naknade iz drugih izvora u skladu sa Zakonom;

1.1. Rutne naknade

Članom 112 stav 5 Zakona o vazдушnom saobraćaju predviđene su naknade po osnovu međunarodnih ugovora.

Integracija Crne Gore u Objedinjeni sistem naplate rutnih naknada kroz Biro za objedinjeni sistem naplate rutnih naknada (Central rout charge office-CRCO) predstavlja obavezu kojom se sprovode osnovni principi transparentnosti i neprofitabilnosti s toga se prilikom finansijskog planiranja mora voditi računa o principima Eurocontrol-a koji se odnose na samostalnost i nezavisnost u finansiranju. Ukoliko bi se odstupilo od tih principa, moglo bi doći do ugrožavanja ovog izvora sredstava, jer se ona ne mogu koristiti u bilo koje druge svrhe, osim za unapređenje i bezbjednost funkcionisanja vazdušnog prostora.

Crna Gora i Srbija kao potpisnice Multilateralnog sporazuma o rutnim naknadama, a kao suvlasnici zajedničkog provajdera vazduhoplovnih usluga, dogovorile su se oko usvajanja zajedničkog modela obračunavanja naknada za izvršene vazduhoplovne usluge i njihove jedinične cijene (UNIT RATE).

Civilne vazduhoplovne vlasti kao i provajderi SMATSA i Hungaro Control, u zajedničkoj naplatnoj zoni „ Srbija-Crna Gora – KFOR“, u izradi troškovne baze dužni su da se strikno pridržavaju Načela za utvrđivanje jedinične cijene za rutne naknade koje je propisao EUROCONTROL i koje su države prihvatile članstvom.

Načela se u cjelini odnose na en-route objekte, opremu i vazduhoplovne usluge za koje je svaka država odgovorna na osnovu ICAO Sporazuma o regionalnoj vazdušnoj navigaciji i pridruženog Plana regionalne vazdušne plovidbe.

Do jedinične cijene na osnovu koje se naplaćuju usluge dolazi se sabiranjem troškovnih baza zajedničke naplatne zone Srbije-Crna Gore – KFOR-a u skladu sa metodom pune naknade troškova (prema tački 1.3.1 Načela za utvrđivanje jedinične cijene za rutne naknade).

Za potrebe utvrđivanja konačne jedinične cijene na ovako sabrane troškovne baze dodaju se EUROCONTROL troškovi, utvrđeni u skladu sa istim pravilima.

Tako utvrđena baza troškova predmet je razmatranja na Proširenom odboru za rutne naknade (Enlarged Committee) koji nakon konsultacije sa korisnicima usluga prihvata ili zahtijeva

korekciju troškovne baze. Konsultacije se obavljaju dvije sedmice prije navedenih rokova, a korisnici usluga bi podatke morali dobiti 10 dana prije konsultacije.

Nakon što utvrđenu cijenu prihvati Prošireni odbor za rutne naknade (Enlarged Committee), istu potvrđuje Privremeni savjet (Provisional Council), a konačnu odluku donosi Stalna komisija Eurocontrol-a (Permanent Commission).

Prihod od EUROCONTROL-a, po osnovu rutnih naknada planiran je u iznosu od 3.707.700 eura.

U trenutku izrade finansijskog plana nije postojao potvrđen iznos sredstava za 2017. godinu od strane nadležnih tijela EUROCONTROL-a, ali je podnešena aplikacija na 3.877.000 eura.

Međutim zbog mogućnosti da se ne naplate sva planirana sredstva aplicirani iznos je planiran sa umanjnjem od oko 4%. Pri tome treba imati u vidu da postoji mogućnost da se sva planirana sredstva od strane Eurocontrol-a ne naplate u planiranom iznosu zbog globalnih ekonomskih prilika i njihovih negativnih efekata na avio-kompanije. Uključivanje troškova novog subjekta – KFOR-a odnosno Hungarocontrol-a u zajedničku zonu naplate Srbija-Crna Gora-KFOR, uticalo je na porast jedinične obračunske cijene (Unit rate) za zajedničku zonu naplate što može destimulativno uticati na avio prevoznike.

1.2. Terminalne naknade

Zakonom je propisano da ove naknade plaćaju korisnici usluga u vazdušnoj plovitbi i njihov iznos se utvrđuje u skladu sa odredbama Pravilnika o visini naknade po osnovu učešća u raspodjeli prihoda od terminalnih naknada („Službeni list CG“ broj 02/12) i Sporazumu o regulisanju međusobnih prava i obaveza po osnovu učešća u raspodjeli prihoda od terminalnih naknada. Navedenim pravilnikom je propisano da visina ove naknada za vazduhoplove koji polijeću ili slijeću na Aerodrom Podgorica (LYPG) i Aerodrom Tivat (LYTV), kao prihod Agencije za civilno vazduhoplovstvo, naplaćuje SMATSA doo od operatora vazduhoplova udjelom od 10% od iznosa naplaćenih terminalnih naknada. Prihod od terminalnih naknada planiran je u iznosu od 130.000 eura i obračunat je na osnovu ostvarenog prihoda u predhodnoj godini i procjene SMATSA-e za 2017.godinu na aerodromima Podgorica i Tivat, s tim što je planirani iznos imao u vidu i moguće smanjenje stepena realne naplate terminalnih naknada zbog potencijalne insolventnosti avio prevoznika.

1.3. Prihodi iz domaćih izvora

- naknada za izdavanje licenci, certifikata, uvjerenja, potvrda, dozvola i godišnjih naknada, u skladu sa ovim zakonom;
- naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju;
- naknade koje plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku;
- naknade iz drugih izvora;

Ovi prihodi ostvaruju se u skladu sa Zakonom pri čemu iznos naknada konačno treba da utvrdi nadležno ministarstvo, posebnim aktom. Pravilnik o utvrđivanju visine i načinu naplate putničke i robne naknade, kojim se utvrđuje visina putničke naknade, koju plaćaju putnici u civilnom

vazdušnom saobraćaju u odlasku i robne naknade, koju plaćaju operatori vazduhoplova po toni prevezene robe/tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju, na osnovu Zakona o vazdušnom saobraćaju je u proceduri pripreme i zbog toga nije moguće precizno predvidjeti navedene prihode.¹

Na osnovu dosadašnjeg iskustva, kao i uporednog iskustva država u okruženju, a imajući u vidu eventualni početak njihove naplate u toku 2017. godine došlo se do procjene da ta sredstva zajedno sa ostalim naknadama u narednoj godini mogu iznositi oko 112.000 eura².

¹ Treba imati u vidu da se planirani prilivi od Eurocontrol-a po osnovu fakturiranih rutnih naknada za 2017. godinu očekuju tek od kraja marta 2017. godine dok će prilivi iz ostalih izvora zavisiti prije svega od podzakonskih akata koje treba da donese nadležno ministarstvo pa shodno tome koristiće se i sredstva rezervisana za buduće izdatke ili kratkoročna zaduženja u cilju smanjenja posljedica neujednačenosti priliva i odliva. Izuzetno slabi prilivi po osnovu rutnih naknada karakteristični su za prvu polovinu godine, a posebno za prvi kvartal, pa je neophodno da Agencija permanentno ima jedan dio sredstava u rezervi koji će premostiti slabu dinamiku priliva početkom poslovne godine.

² U ovom trenutku neizvjesna je realnost planiranih sredstava Agencija po osnovu putničke i robne naknade obzirom da podzakonski akti koji regulišu ove naknade još nijesu usvojeni.

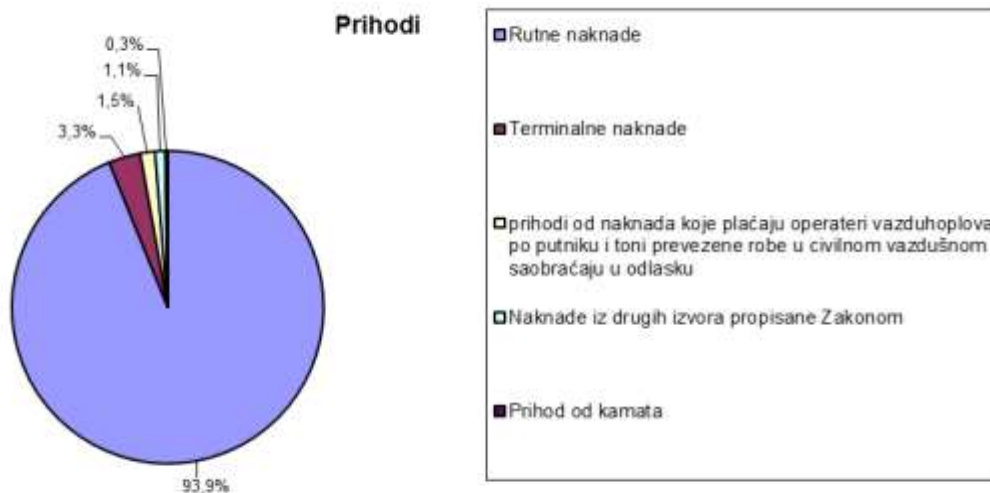
Naime, Agencija je saglasno pravnom osnovu, koji je bio propisan članom 11 stav 5 prethodnog Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, broj 66/08), dana 15. aprila 2011. godine, dostavila Ministarstvu saobraćaja i pomorstva stručne osnove za izradu Pravilnika o utvrđivanju visine i načinu naplate naknade za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije za civilno vazduhoplovstvo (putničke i robne naknade), ali pravilnik nije donešen. Agencija je ponovo na osnovu člana 13 stav 1 tač. 3 i 4 i stav 9 novog Zakonom o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, broj 30/12), dana 24.04.2013. godine, dopisom broj: 01/2-675/1-13 dostavila Ministarstvu saobraćaja i pomorstva stručne osnove za izradu Pravilnika o utvrđivanju visine i načinu naplate naknada u vazdušnom saobraćaju.

Treba napomenuti da su gotovo sve zemlje u regionu propisale i realizovale ovaj način finansiranja vazduhoplovnih vlasti. Nepostojanje ovih dokumenata utiče i na realnost predloženog finansijskog plana, jer nije moguće utvrditi precizan nivo prihoda po ovom osnovu.

PLANIRANI PRIHODI U 2017. GODINI

Redni broj	Naziv prihoda	Mjesečni	Godišnji
1.	Rutne naknade – Eurocontrol	308.975	3.707.700
2.	Terminalne naknade	10.833	130.000
3.	Naknade koje plaćaju operatori vazduhoplova po toni prevezene robe u civilnom vazдушnom saobraćaju	833	10.000
	Naknade koje plaćaju putnici u civilnom vazдушnom saobraćaju u odlasku	4.167	50.000
	Naknade iz drugih izvora propisane Zakonom	3.500	42.000
4.	Prihodi od kamata	833	10.000
UKUPNO		329.142	3.949.700

U strukturi planiranih prihoda za 2017. godinu najznačajniju stavku i dalje predstavljaju prihodi od rutnih naknada Eurocontrol 93,9%, zatim slijede prihodi od terminalnih naknada 3,3%, prihodi od naknada koje plaćaju operatori vazduhoplova po putniku i toni prevezene robe u civilnom vazдушnom saobraćaju u odlasku 1,5% kao i naknade iz drugih izvora propisane Zakonom 1,1%, i prihod od kamata oko 0,3%.

Dugoročno gledano, imajući u vidu utvrđene principe Eurocontrol-a ovakva proporcija prihoda trebalo bi se korigovati u pravcu da se dosadašnje finansiranje troškova Agencije koje se najvećim dijelom odnosi na prilive od strane Eurocontrol-a, nadomjesti prihodima iz domaćih izvora u skladu sa Zakonom čime bi se procenat njihovog učešća u ukupnim prihodima povećao.

Dakle, dominantan izvor finansiranja tj prihoda Agencije u ovom trenutku je iz međunarodnih izvora (Eurocontrol- rutne naknade).

2. PLAN RASHODA

Planirani rashodi Agencije za 2017. god iznose 3.949,700 eura.

Planirani rashodi Agencije utvrđeni su na osnovu rashoda u tekućoj godini, kao i na osnovu planiranih rashoda u narednoj godini. Dati planirani iznosi rashoda, kroz pojedinačne stavke, odražavaju realne potrebe za funkcionisanjem Agencije u toku 2017. godine.

Komentar strukture rashoda:

2.1. Bruto zarade zaposlenih

Bruto zarade zaposlenih za 2017. godinu obuhvataju redovnu zaradu za obavljeni rad zaposlenih³ i planirane su na nivou planiranih zarada u 2016. godini u iznosu od 1.822.600 eura i to:

- troškovi neto zarada zaposlenih	1.020.440 eura
- troškovi poreza na zarade	274.123 eura
- troškovi doprinosa iz i na zarade	528.037 eura

Nije predviđeno povećanje zarada. Važna je činjenica da je zbog svoje specifičnosti i unikatnosti u finansiranju, Agencija u kontinuitetu izuzeta iz politike ograničavanja zarada u javnom sektoru. Ovakav stav proistekao je iz činjenice da bi suprotna rješenja značila gubitak stručnih specijalizovanih kadrova Agencije i ugrožavanje postignutog stepena sigurnosti i bezbjednosti vazdušnog saobraćaja u Crnoj Gori. Vlada Crne Gore je dala eksplicitnu podršku ovakvom konceptu, a on je podržan od strane Skupštine kroz usvajanje odgovarajućih zakonskih rješenja.

2.2. Bruto naknade Savjeta

Bruto naknade Savjeta za 2017. godinu u iznosu od 107.500 eura obračunate su na nivou

³ Zarade su planirane na osnovu realne potrebe za zaposlenima iskazane u aktu o sistematizaciji koji je sistematizovao 53 radna mjesta.

planiranih naknada iz 2016. godine i definisane su Zakonom i Statutom Agencije. Nije planirano povećanje naknada.

2.3. Ostala primanja i naknade zaposlenih

Ostala primanja i naknade zaposlenih planirani su na nivou planiranih za 2016. godinu u iznosu od 178.400 eura. Sastoje se iz troškova prevoza zaposlenih u iznosu od 23.400 eura, troškova zimnice u iznosu od 31.200, troškova poreza i doprinosa u iznosu od 63.300 eura i ostalih ličnih naknada u iznosu od 60.500 eura i obračunavaju se u skladu sa Pravilnikom o zaradama, naknadama zarada i ostalim pravima i obavezama zaposlenih u Agenciji.

2.4. Službena putovanja

Službena putovanja obuhvataju troškove službenih putovanja u zemlji (prevoz, smještaj i dnevnice), troškove službenih putovanja u inostranstvu (prevoz, smještaj i dnevnice) i planirani su u iznosu od 196.900 eura. Kod planiranja rashoda za ovu poziciju imale su se u vidu planirane intezivne međunarodne aktivnosti kao što su učešće u radu organa međunarodnih vazduhoplovnih organizacija čiji je Crna Gora član, međunarodnih stručnih asocijacija i organizacija, međunarodnih radnih grupa kao i potreba za unapređenjem znanja kadrova putem prisustva stručnim seminarima i specijalističkim obukama. Posebno je važno naglasiti značajan obim i neophodnost putovanja vezanih za stručne obuke i usavršavanja zaposlenih, koji takođe potpadaju pod ovu stavku, jer je to jedan od najvažnijih prioriteta u radu Agencije za civilno vazduhoplovstvo.

2.5. Rashodi za energiju i ostale režije

Rashodi za energiju i ostale režije odnose se na rashode za gorivo, električnu energiju, vodu, čistoću, planirani su na nivou rashoda za 2016. godinu u iznosu od 33.000.eura. Baziraju se na prosječnim godišnjim izdacima za tekuće održavanje i na planiranim ulaganjima.

2.6. Rashodi za materijal i usluge

Rashodi za materijal i usluge obračunati su na osnovu prosječnih utrošaka određene vrste materijala u predhodnoj godini i očekivanog povećanja nivoa aktivnosti Agencije u 2017. godini, planirani su u iznosu od 179.000 eura. Osnovni elementi ove grupe troškova su: rashodi za kancelarijski materijal i ostali potrošni materijal, sitan inventar, službena odijela, telefonske usluge, osiguranje opreme i zaposlenih, bankarske provizije, izdatke za plaćanje revizije godišnjih finansijskih iskaza i ostale neproizvodne usluge.

2.7. Troškovi održavanja osnovnih sredstava

Obuhvataju troškove servisa i popravke vozila i usluge tekućeg održavanja osnovnih sredstava i materijala za tekuće održavanje osnovnih sredstava, planirani su u iznosu od 34.000 eura. Obračunati su na osnovu prosječnih godišnjih izdataka za tekuće održavanje i planirana ulaganja.

2.8. Ostali poslovni rashodi

Ostali poslovni rashodi planirani su u iznosu od 1.283.300 eura, u njima najveće učešće imaju troškovi za kontribucije i članarine međunarodnim organizacijama sa 38% i rashodi namjenjeni za traganje i spašavanje sa 42%. Ostale troškove čine: troškovi zakupa (licence za sistemski softver, mjesnog voda, interneta) u iznosu od 40.000 eura. Troškovi reprezentacije planirani su u iznosu od 35.000 eura imajući prije svega u vidu permanentni dolazak međunarodnih kontrolnih misija i ulogu domaćina u raznim regionalnim inicijativama i programima.

Troškovi članarina međunarodnim organizacijama planirani su u iznosu od 29.232 eura, troškove kontribucija čine izdaci za članstvo u Eurocontrol i predviđeni su na osnovu plana troškova Eurocontrol pojedinačno za sve zemlje članice u iznosu od 408.000 eura. Troškovi za stručnu literaturu i ostale stručne publikacije, planirani u iznosu od 5.000 eura, rezultat su opredjeljenja Agencije za kontinuirano usavršavanje kadrova.

Troškovi obrazovanja zaposlenih planirani su u iznosu od 50.000 eura i bazirani su na troškovima koji proizilaze iz specijalističkih obuka zaposlenih u skladu sa Planom obuke za 2017. godinu. Troškovi privremenih i povremenih poslova planirani su u iznosu od 68.000 eura proizilaze iz povećanog obima poslova i potrebe angažovanja prije svega stručnih konsultanata. Izdaci za jednokratne pomoći i donacije planirani su u iznosu od 60.000 eura. Agencija će odgovarati na molbe humanitarnog karaktera u mjeri svojih raspoloživih sredstava.

Troškovi traganja i spašavanja (SAR) planirani su u iznosu od 588.068 eura i vezani su za aktivnosti koje se tiču operacija traganja i spašavanja u civilnom vazduhoplovstvu. Zavisno od usvojenog planiranog iznosa za ovu namjenu od strane Eurokontrol-a za 2017. godinu, stavka za trošak traganja i spašavanja može biti veća od planirane za 2017. godinu.

Trošak amortizacije planiran je u iznosu od 120.000 eura.

PLANIRANI RASHODI ZA 2017. GODINU

(u eur)

Redni broj	Naziv rashoda	mjesečni	godišnji
------------	---------------	----------	----------

1	Bruto zarade zaposlenih	151.883	1.822.600
	troškovi neto zarada zaposlenih	85.037	1.020.440
	troškovi poreza na zarade	22.844	274.123
	troškovi doprinosa na zarade	44.003	528.037

2	Bruto naknade Savjeta	8.958	107.500
	troškovi neto naknada	6.167	74.000
	troškovi poreza na naknade	833	10.000
	troškovi doprinosa na naknade	1.958	23.500

3	Ostala primanja i naknade	14.867	178.400
	troškovi prevoza zaposlenih	1.950	23.400
	troškovi zimmice	2.600	31.200
	troškovi ostalih naknada	5.042	60.500
	troškovi poreza i doprinosa	5.275	63.300

4	Službena putovanja	16.408	196.900
	troškovi dnevnica za službena putovanja	5.533	66.400
	troškovi smještaja	5.708	68.500
	troškovi prevoza na službeno putovanje	5.167	62.000

5	Rashodi za energiju	2.750	33.000
	troškovi goriva	1.250	15.000
	troškovi režije (električne energije, voda čistoća)	1.500	18.000

6	Rashodi za materijal i usluge	14.500	174.000
	kancelarijski materijal i ostali potrošni materijal	3.250	39.000
	sitan inventar	417	5.000

	trošak nabavke službenih odijela	-	5.000
	troškovi telefona	4.000	48.000
	troškovi platnog prometa	1.417	17.000
	troškovi osiguranja (život. osig. zaposl. i imovine)	2.083	25.000
	troškovi revizije	-	5.000
	neproizvodne usluge (konstultantski i sl.poslovi)	2.500	30.000

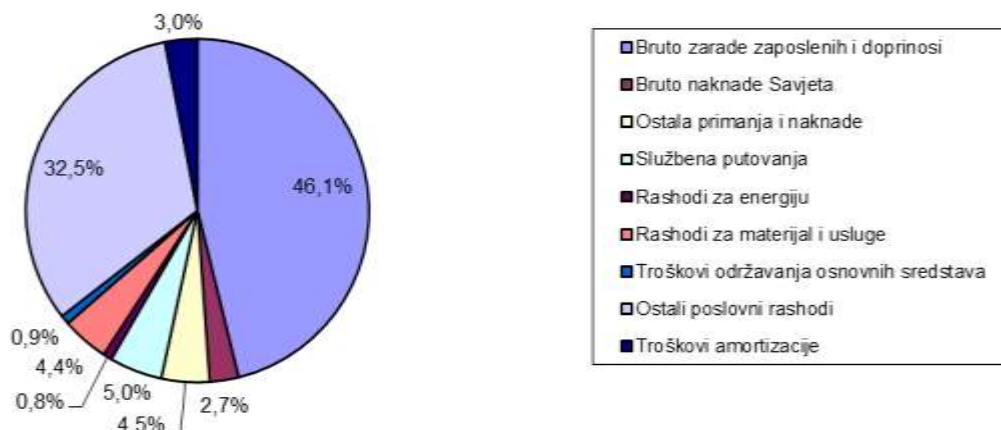
7	Troškovi održavanja osnovnih sredstava	2.833	34.000
	servis i popravka vozila	1.833	22.000
	tekuće održavanje osn.sred. i dr. trošk.održavanja	1.000	12.000

8	Ostali poslovni rashodi	106.942	1.283.300
	trošak zakupa (lic.sistem. soft., mjesni vod, internet)	3.333	40.000
	troškovi reprezentacije	2.917	35.000
	troškovi kontribucija Eurocontrol	34.000	408.000
	troškovi članarina međunarodnim organizacijama	2.436	29.232
	stručna i ostala literatura (publikacije, časopisi)	417	5.000
	troškovi obrazovanja zaposlenih	4.167	50.000
	troškovi jednokratnih pomoći i donacija	5.000	60.000
	trošk. privrem. i povrem. poslova	5.667	68.000
	Troškovi traganja i spašavanja-SAR	49.006	588.068

9	Osnovna sredstva	10.000	120.000
	troškovi amortizacije	10.000	120.000

	Ukupno	329.700	3.949.700
--	---------------	----------------	------------------

Rashodi

U strukturi planiranih rashoda u 2017. godini najznačajniju stavku predstavljaju bruto zarade zaposlenih 46,1%, zatim slijede ostala poslovna terećenja sa 32,5% (u čijoj strukturi, dominantno sa 80% učestvuju kontribucije i članarine međunarodnim organizacijama i rashodi za SAR), zatim troškovi za ostala primanja i naknade 4,5%, bruto naknade Savjetu 2,7%, rashodi za materijal i usluge 4,4%, troškovi za službena putovanja 5%, amortizacija 3%, rashodi za energiju 0,8%, troškovi za održavanje osnovnih sredstava 0,9%.

* * *

Na osnovu analize planiranih prihoda i rashoda za 2017. godinu, može se vidjeti da su oni na nivou planiranih prihoda i rashoda za 2016. godinu, odnosno da su neznatno uvećani za 1,9%.

3. PLAN INVESTICIJA U 2017. GODINI

Investicije su planirane u iznosu od 327.000 eura i detaljno su obrazložene u **Prilogu 1.**

4. REALIZACIJA PLANA

Ovaj plan predstavlja projekciju na osnovu raspoloživih podataka i informacija u vrijeme njegovog donošenja, što znači da u toku realizacije može biti dopunjen i izmijenjen. Raspored sredstava po finansijskom planu vrši se u skladu sa opštim aktima Agencije, donijetim odlukama, programima i planovima rada, zaključenim ugovorima i drugim aktima koje donosi Agencija u skladu sa Zakonom o vazдушnom saobraćaju u cilju izvršavanja obaveza i zadataka iz nadležnosti Agencije.

PRILOG 1.**PLANA INVESTICIJA ZA 2017. GODINU****(u Eur)**

Rb	INVESTICIJA	Procijenjena vrijednost
1.	Nabavka opreme za sistem tehničke zaštite Agencije i sistema za digitalnu IP telefoniju	57.000
2.	Nabavka programskog paketa Document Management System-a	70.000
3.	Nabavka opreme za informacijski-komunikacioni sistem Agencije	10.000
4.	Nabavka konferencijskog sistema Agencije	55.000
5.	Nabavka računarske opreme	10.000
6.	Nabavka vozila za potrebe Agencije	20.000
7.	Nabavka skladišnog prostora za potrebe Agencije	100.000
8.	Nabavka kancelarijske opreme (namještaj i dr.)	5.000
	UKUPNO	327.000

Plan Investicija za 2017. godinu planiran je u iznosu od 327.000 eura, a njegovu osnovu predstavlja dio plan investicija za 2016. godinu koji još uvijek nije realizovan.

Shodno zakonskim propisima a u vezi sa procedurama javnih nabavki, Agencija će donijeti Plan javnih nabavki za 2017. godinu, čiji će sastavni dio biti i planirane investicije.

Agencija raspolaze neutrošenim sredstvima akumuliranim u ranijim godinama. Ova sredstva su,

shodno zakonu i međunarodnim računovodstvenim standardima u finansijskim iskazima, evidentirana kao sredstva rezervisana za buduće izdatke. Sredstva su shodno preporukama Ministarstva finansija i Savjeta Agencije oročena kod pet poslovnih banaka, na osnovu postupka prikupljanja ponuda od svih poslovnih banaka u Crnoj Gori. Takođe, po završnom računu za 2015. godinu donešena je Odluka Savjeta Agencija broj 01/1-472/1-16 od 31.03.2016. godine o prenosu viška prihoda nad rashodima u narednu finansijsku godinu i da se može koristiti isključivo za ostvarenje i unapređenje djelatnosti Agencije.

Komentar Investicija planiranih za 2017. godinu:

1. Sistem tehničke zaštite Agencije i sistema za neprekidno napajanje električnom energijom

Odredbama *Zakona o zaštiti lica i imovine* (koji je stupio na snagu u januaru 2014. godine) i *Pravilnika o bližem sadržaju plana zaštite obavezno šticećenih objekata*, uređuje se zaštita pravnih lica i njihove imovine, koje ne obezbjeđuje država, u pogledu fizičke i tehničke zaštite.

U članu 14 tačka 6 predhodno navedenog zakona, navedeno je da su, pored ostalih objekata, i obavezno šticećeni objekti od značaja za saobraćaj u svim vrstama saobraćaja.

U članu 16 je propisano da se zaštita obavezno šticećenih objekata vrši se na osnovu plana zaštite, koji, na osnovu ugovora iz člana 10 ovog zakona, izrađuje privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji obavljaju djelatnost zaštite.

Zakonom i pravilnikom je propisano da Plan zaštite sadrži i Projekat tehničke zaštite obavezno šticećenog objekta, kojim se pored ostalog predviđaju i projektuju odgovarajuća sredstva i komponente tehničke zaštite (prilazi, prostori i predmeti koje treba štiti, prostori koje treba nadgledati, način i mjesto signalizacije alarma, režim rada zaštitinih zona, vrsta rezervnog napajanja električnom energijom, vrsta tehničke zaštite, smještaj uređaja i opreme za tehničku zaštitu, način postavljanja instalacija; komponente sistema: alarmni sistemi, video nadzor, sistemi za kontrolu i pristup, komunikacione veze i sistemi za kontrolu obilaska objekta, lokacija operativnog centra).

U članu 13 Zakona propisano je da se tehnička zaštita vrši upotrebom sredstava koja imaju propisani kvalitet, u skladu sa utvrđenim međunarodnim standardima, oko šticećenog objekta i u granicama šticećenog prostora.

Uzimajući u obzir predhodno navedeno procjenjuje se da će Agencija biti u obavezi da izvrši nabavku usluge izrade plana zaštite kao i nabavku adekvatnih sistema za tehničku zaštitu.

Sistem za neprekidno napajanje električnom energijom je neophodan za bezbjedno i neprekidno funkcionisanje sistema tehničke zaštite kao i za funkcionisanje informaciono-komunikacionog sistema Agencije.

Procijenjena vrijednost za nabavku sistema tehničke zaštite iznosi 57.000 eura.

2. Document Management System

Nabavkom programskog paketa Document Management System doprinijelo bi se osavremenjavanju dosadašnjeg prilično primitivan način kretanja i obrade dokumenta smanjivanju broja grešaka i „probijanju“ vremenskih rokova. Kao integralni dio ovog programskog paketa racionalno bi bilo da imamo i paket koji bi obuhvatao sve vrste registra osoblja, organizacija, vazduhoplova i aerodroma. Zatim registre kontinuiranih i inspeksijskih nadzora itd. Savremeni način poslovanja stavlja kao imperativ uvođenje ovog programskog paketa pa se stoga predlaže njegova skorija nabavka i primjena.

Orijentacioni troškovi 70.000 eura.

3. Informacioni sistem Agencije

Za potrebe bezbjednog funkcionisanja informacionog sistema Agencije i legalnog korišćenja softvera, potrebno je izvršiti nabavku licenci za sistemski softver. Agencija se iz razloga ekonomičnosti i racionalizacije opredijelila da se ne vrši jednokratna kupovina licenci za sistemski softver, već da se vrši njihovo iznajmljivanje na godišnjem nivou.

Idejnim projektom informacionog sistema Agencije predviđena je pored ostalog i implementacija sledećih softverskih rješenja za podršku djelatnostima i poslovnim aktivnostima Agencije:

- a) Sistem za upravljanje dokumentima i poslovnim procesima (eng. *Electronic Document Management System - EDMS*), koji uključuje i elektronsko arhiviranje dokumenata.
- b) Namjenskog softversko rješenje za podršku specifičnim poslovnim procesima civilne vazduhoplovne vlasti koje treba da omogući upravljanje najbitnijim poslovnim procesima Agencije i da omogućava provjeru sprovođenja posebnih propisa i standarda u civilnom vazduhoplovstvu, vođenja evidencija, odnosno raznih vrsta registara koje je Agencija zakonski obavezna da vodi. Ovakvo softversko rješenje bi trebalo da omogući da se vrši centralizovana obrada registara i šifarnika koji se koriste u radu Agencije.

Zbog sve izraženijim potreba u radu predlaže se njihova što skorija nabavka i implementacija.

Zbog novonastale potrebe zadovoljenja zakonskih propisa u vezi sa primjenom sistema tehničke zaštite predlaže se integracija informacionog sistema (IS) Agencije sa sistemima tehničke zaštite, kao i njegova konsolidacije, što iziskuje potrebu za nadogradnjom kapaciteta i resursa serverske računarske opreme i uređaja za čuvanje podataka (storage) u IS. Nadogradnja resursa će biti potrebna i zbog implementacije predhodno predloženih softverskih rješenja, za koja se procjenjuje da će zauzeti značajan dio postojećih tehničkih resursa i kapaciteta IS.

Procijenjena vrijednost za nabavke informacionog sistema Agencije je 10.000 eura.

4. Multimedijalni (audio/video) konferencijski sistem Agencije za civilno vazduhoplovstvo

Zbog ukazanih realnih potreba za tehničkom podrškom prilikom održavanja sastanaka, seminara i obuka koji se dešavaju u Agenciji, kao i interaktivnom (online) učešća na telekonferencijama

zaposlenih u Agencij, predlaže se opremanje konferencijske sale Agencije sa opremom i uređajima za konferencijski sistem, kao i sa opremom za podršku rada prevodilaca tokom simultanog prevođenja toka sastanaka i obuka.

Procijenjena vrijednost nabavke konferencijskog sistema je 55.000 eura.

5. Nabavka računarske opreme

Planom je predviđena nabavka računarske opreme i pribora u iznosu od 10.000,00 €. Procjena potrebnog iznosa za ovom vrstom opreme, za potrebe izrade ovog plana, urađena je na osnovu iskazanih potreba pojedinih organizacionih jedinica Agencije i pojedinačnih zahtjeva zaposlenih, kao i na osnovu predviđanja potreba za nabavkom računarske opreme u 2017. godini.

6. Nabavka vozila za potrebe Agencije

U cilju redovnog obavljanja poslovanja Agencije, planira se nabavka jednog vozila u 2017. godini.

Procijenjena vrijednost nabavke jednog vozila je 20.000 eura.

7. Nabavka skladišnog prostora

U 2017. godini zbog akutnog nedostatka skladišnog prostora u Agenciji za civilno vazduhoplovstvo potrebno je realizovati njegovu kupovinu. Kupovinom skladišnog prostora veličine od 50 do 100 m² uključujući i adekvatno obezbjeđenje, riješilo bi se trenutno zagušenje dokumentacijom, inventarom i pojedinim zalihama koji opterećuju radni prostor u Agenciji.

Cijena kupovine skladišnog prostora je okvirno planirana u iznosu od 100.000 eura.

8. Nabavka kancelarijske opreme

Planirana je nabavka nedostajuće kancelarijske opreme u iznosu od 5.000 eura. Zbog procedure javnih nabavki očekuje se da će i ova vrsta nabavke biti realizovana u 2017. godini.